

Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece

Objavljen 18. srpnja 2022.

Objavljen u: NN 83/2022

Ovo je neslužbeni pročišćeni tekst, izrađen strojno iz akata objavljenih u Narodnim novinama.

Mjerodavne su objave u Narodnim novinama. Objavljen je pod licencom CC BY 4.0.

Izvezen sa slovozakona.hr/zakon/zakon-o-provedbi-uredbe-vijeca-eu-2019-1111-od-25-lipnja-2019-o-nadleznosti-priznavanju-i-izvrsenju-odluka-u-bracnim-sporovima-i-u-stvarima-povezanim-s-roditeljskom-odgovornoscu-te-o-medjuna-df8a266c/

Sadržaj

I. UVODNE ODREDBE	3
Predmet Zakona	3
Pravo Europske unije	3
Pojmovi	3
II. NADLEŽNA TIJELA I POSTUPCI	3
Središnje tijelo	3
Djelokrug Središnjeg tijela	4
Nadležna tijela za primjenu i njihov djelokrug	4
Sporazum o nadležnosti u predmetima roditeljske odgovornosti u postupcima međunarodne otmice djece	4
Litispendencija	4
Žurnost postupka	5
Dobrobit djeteta	5
Upotreba videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu	5
Mirno rješavanje sporova	5
Pravna pomoć	5
Izdavanje i ispravak potvrda i potvrde o neizvršivosti	5
Pravni lijekovi	6
III. PRIJENOS NADLEŽNOSTI	6
1. ODLAZNI ZAHTJEVI	6
Prijenos nadležnosti na sud druge države članice po zahtjevu stranke	6
Prijenos nadležnosti na sud druge države članice po službenoj dužnosti	7
Zajedničke odredbe	7
2. DOLAZNI ZAHTJEVI	8
Zahtjev za prijenos nadležnosti od strane suda države članice koja je nadležna	8
Zahtjev za prijenos nadležnosti od strane suda države članice koja nije nadležna	8
IV. PREKOGRANIČNI SMJEŠTAJ	9
1. ODLAZNI ZAHTJEVI	9
Smještaj djeteta u drugu državu članicu Europske unije	9
2. DOLAZNI ZAHTJEVI	9
Smještaj djeteta iz druge države članice u Republiku Hrvatsku	9
V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	9
Prijelazne odredbe	9
Prestanak važenja propisa	10
Stupanje na snagu	10

ZAKON
O PROVEDBI UREDBE VIJEĆA (EU) 2019/1111 OD 25. LIPNJA
2019. O NADLEŽNOSTI, PRIZNAVANJU I IZVRŠENJU ODLUKA U
BRAČNIM SPOROVIMA I U STVARIMA POVEZANIMA S
RODITELJSKOM ODGOVORNOŠĆU TE O MEĐUNARODNOJ
OTMICI DJECE

I. UVODNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom određuje se središnje tijelo nadležno za provedbu Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (SL L 178, 2. 7. 2019. – u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EU) 2019/1111) te djelokrug i način rada središnjeg tijela.

(2) Ovim Zakonom utvrđuju se tijela nadležna za postupanje te za donošenje odluka u području primjene Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111.

Pravo Europske unije

Članak 2.

Ovim Zakonom osigurava se provedba Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111.

Pojmovi

Članak 3.

Pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u Uredbi Vijeća (EU) 2019/1111.

II. NADLEŽNA TIJELA I POSTUPCI

Središnje tijelo

Članak 4.

(1) Središnje tijelo iz članka 76. Uredbe Vijeća 2019/1111 je ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: Središnje tijelo).

(2) Pri provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 i ovoga Zakona Središnje tijelo surađuje s tijelima državne uprave nadležnima za poslove pravosuđa, unutarnjih poslova, vanjskih i europskih poslova te drugim državnim tijelima.

(3) Tijelo iz čijeg djelokruga se traži određeni podatak i/ili usluga obvezno je postupiti bez odgode radi brzog i učinkovitog postupanja Središnjeg tijela.

(4) Ako zatraženi podatak ili usluga iz stavka 3. ovoga članka nije u djelokrugu zamoljenog tijela, dotično tijelo dužno je bez odgode ustupiti zahtjev nadležnom tijelu i o tome na najbrži mogući način obavijestiti Središnje tijelo.

Djelokrug Središnjeg tijela

Članak 5.

- (1) Središnje tijelo obavlja poslove propisane Uredbom Vijeća (EU) 2019/1111 i ovim Zakonom.
- (2) Kad u postupku radi prijenosa nadležnosti, određivanja privremenih mjera, utvrđivanja litispendencije, paralelnih postupaka, prekograničnog smještaja te izrade izvješća nadležna tijela traže pomoć Središnjeg tijela, zamolnica za pomoć dostavlja se na hrvatskom jeziku, s prijevodom na službeni jezik zamoljene države odnosno na drugi jezik koji zamoljena država izričito prihvaća.
- (3) Zamolnica za pomoć i druga dokumentacija dostavlja se Središnjem tijelu u prijevodu na jezik zamoljene države i u drugim slučajevima kad to zahtijeva zamoljena država ili središnje tijelo.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, Središnje tijelo može, s obzirom na okolnosti slučaja, prema procjeni, samostalno osigurati prijevod zamolnice i dokumentacije na jezik zamoljene države.

Nadležna tijela za primjenu i njihov djelokrug

Članak 6.

- (1) Nadležna tijela za donošenje odluka na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 su sudovi, Hrvatski zavod za socijalni rad (u daljnjem tekstu: Zavod) i ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, sukladno s propisanim djelokrugom i nadležnostima tih tijela.
- (2) Centar za posebno skrbništvo i druga tijela, sukladno s propisanim djelokrugom i nadležnostima tih tijela, nadležni su za provođenje određenih postupaka na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111.

Sporazum o nadležnosti u predmetima roditeljske odgovornosti u postupcima međunarodne otmice djece

Članak 7.

Sud pred kojim je pokrenut postupak radi povratka djeteta u skladu s odredbama Haške konvencije o građanskopravnim vidovima međunarodne otmice djece iz 1980. nadležan je i za odlučivanje o stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću ako je postignut sporazum stranaka tijekom postupka povratka, u skladu s člankom 10. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111.

Litispendencija

Članak 8.

Smatra se da je pred sudom pokrenut postupak u smislu odredbe članka 17. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 pokretanjem postupka obveznog savjetovanja pred Zavodom pod uvjetom da je nakon toga pokrenut postupak pred sudom Republike Hrvatske u skladu s poglavljem II. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111.

Žurnost postupka

Članak 9.

(1) U svim postupcima pokrenutim temeljem odredbi Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 nadležna tijela dužna su postupati bez odgode.

(2) U postupcima povratka djeteta u slučajevima protupravnog odvođenja i zadržavanja, sudovi svakog stupnja trebaju donijeti odluku najkasnije šest tjedana od pokretanja postupka, osim ako to zbog iznimnih okolnosti nije moguće.

Dobrobit djeteta

Članak 10.

(1) Nadležna tijela osobito paze na zaštitu prava i dobrobiti djeteta u svim postupcima koji se provode po Uredbi Vijeća (EU) 2019/1111.

(2) Nadležna tijela dužna su omogućiti djetetu izražavanje vlastitog mišljenja, koje se uzima u obzir sukladno njegovoj dobi i zrelosti, a dijete svoje mišljenje izražava izravno ili putem posebnog skrbnika.

(3) U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka sud će imenovati djetetu posebnog skrbnika iz Centra za posebno skrbništvo.

Upotreba videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu

Članak 11.

(1) U postupcima pokrenutim temeljem odredbi Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 potiče se uporaba videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu sukladno odredbama Uredbe (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (SL L 405, 2. 12. 2020.), osim ako to ne bi bilo primjereno za pravično vođenje postupka.

(2) U cilju ubrzanja postupka potiče se i izravna sudačka komunikacija.

Mirno rješavanje sporova

Članak 12.

Nadležna tijela potiču mirno rješavanje spora, osobito putem obiteljske medijacije, osim ako bi to bilo suprotno interesima djeteta ili bi se time neopravdano odgodio postupak.

Pravna pomoć

Članak 13.

Za odobravanje pravne pomoći, sukladno članku 74. stavku 2. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111, nadležna su upravna tijela u županijama odnosno Gradu Zagrebu.

Izdavanje i ispravak potvrda i potvrde o neizvršivosti

Članak 14.

(1) Za izdavanje potvrda iz članka 36. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 nadležni su općinski sudovi koji su donijeli odluku na koju se potvrda odnosi.

(2) Ako su ispunjene pretpostavke za izdavanje potvrde iz članka 36. stavka 1. i članka 47. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111, općinski sud izdaje potvrdu na propisanom obrascu.

(3) Protiv rješenja općinskog suda o odbačaju ili odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde dopuštena je žalba.

(4) Za ispravak potvrda iz članka 37. stavka 1. i članka 48. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 te za izdavanje potvrda o neizvršivosti ili ograničenju izvršivosti iz članka 49. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 nadležni su općinski sudovi koji su donijeli odluku na koju se potvrda odnosi.

(5) Protiv rješenja općinskog suda o ispravku potvrde iz članka 37. stavka 1. i članka 48. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 ili povlačenju potvrde iz članka 48. stavka 2. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 dopuštena je žalba.

(6) Na postupak i odlučivanje po žalbi protiv rješenja općinskog suda iz stavaka 3. i 5. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju obiteljski odnosi o postupku i odlukama o žalbi protiv rješenja u izvanparničnom postupku.

Pravni lijekovi

Članak 15.

Za osporavanje ili pravni lijek protiv odluke o zahtjevu za odbijanje izvršenja nadležni su županijski sudovi čija je nadležnost u obiteljskim predmetima određena sukladno propisu koji regulira područja i sjedišta sudova.

III. PRIJENOS NADLEŽNOSTI

1. ODLAZNI ZAHTJEVI

Prijenos nadležnosti na sud druge države članice po zahtjevu stranke

Članak 16.

(1) Stranka koja zahtijeva prijenos nadležnosti sudu druge države članice uz taj zahtjev mora dostaviti dokaze koji upućuju na ispunjenje uvjeta propisanih člankom 12. stavkom 4. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111.

(2) U zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka stranka može predložiti sud druge države članice kome se predlaže prenijeti nadležnost.

(3) Ako utvrdi da su ispunjene pretpostavke za prijenos nadležnosti, sud donosi rješenje kojim poziva stranku da u roku od 15 dana obavijesti sud te druge države članice o postupku u tijeku i mogućnosti prijena nadležnosti te da podnese zahtjev tom sudu.

(4) Dokaz o podnesenom zahtjevu sudu druge države članice stranka je dužna dostaviti u roku od osam dana od dana podnošenja toga zahtjeva.

(5) Do konačne odluke suda druge države članice o prihvatanju nadležnosti sud će zastati s raspravljanjem o zahtjevu odnosno prijedlogu u predmetu roditeljske odgovornosti.

(6) Ako stranka ne dostavi dokaz o podnesenom zahtjevu sudu druge države članice u roku iz stavka 4. ovoga članka, sud će nastaviti s raspravljanjem o zahtjevu odnosno prijedlogu u predmetu roditeljske odgovornosti.

(7) Protiv rješenja kojim sud odlučuje o zahtjevu za prijenos nadležnosti stranka može podnijeti žalbu u roku od tri dana od dana uručenja odnosno dostave prijepisa rješenja.

(8) O žalbi odlučuje drugostupanjski sud koji mora donijeti i otpremiti odluku u roku od osam dana od dana primitka žalbe.

(9) Sud može odrediti da pravni učinci rješenja iz stavka 3. ovoga članka nastupaju prije pravomoćnosti ako je to potrebno radi zaštite dobrobiti djeteta.

Prijenos nadležnosti na sud druge države članice po službenoj dužnosti

Članak 17.

(1) Nadležni sud koji smatra da bi sud druge države članice s kojom je dijete posebno povezano bio prikladniji za procjenu interesa djeteta može po službenoj dužnosti zastati s raspravljanjem o zahtjevu odnosno prijedlogu u predmetu roditeljske odgovornosti te zatražiti od suda druge države članice da se proglasi nadležnim.

(2) Rješenje o zastoju postupka mora sadržavati razloge za prijenos nadležnosti.

(3) Sud će prije donošenja rješenja iz stavka 2. ovoga članka omogućiti strankama da se izjasne o mogućnosti i razlozima za prijenos nadležnosti.

(4) Protiv rješenja suda iz stavka 2. ovoga članka stranka može podnijeti žalbu u roku od tri dana od dana uručenja odnosno dostave prijepisa rješenja.

(5) O žalbi odlučuje drugostupanjski sud koji mora donijeti i otpremiti odluku u roku od osam dana od dana primitka žalbe.

(6) Sud može odrediti da pravni učinci rješenja iz stavka 2. ovoga članka nastupaju prije pravomoćnosti ako je to potrebno radi zaštite dobrobiti djeteta.

Zajedničke odredbe

Članak 18.

(1) Komunikacija između nadležnog suda i suda od kojeg je zatraženo da se proglasi nadležnim odvija se putem Središnjeg tijela, izravno između sudova ili putem Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima, dopisom vidljivim u spisu ili elektroničkim putem.

(2) U slučaju isteka roka predviđenog člankom 12. stavkom 3. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 ili ako sud druge države članice ne prihvati nadležnost, nadležni sud će po službenoj dužnosti nastaviti s postupkom.

(3) Ako primi obavijest o prihvaćanju nadležnosti od suda druge države članice, nadležni sud oglasit će se nenadležnim i utvrditi da se postupak nastavlja pred sudom te druge države članice u skladu s člankom 12. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111.

2. DOLAZNI ZAHTJEVI

Zahtjev za prijenos nadležnosti od strane suda države članice koja je nadležna

Članak 19.

- (1) U slučaju zahtjeva za prijenos nadležnosti od strane stranke ili suda države članice koja je nadležna, sud će prihvatiti nadležnosti ako je zbog posebnih okolnosti slučaja to u interesu djeteta u skladu s člankom 12. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111.
- (2) O zahtjevu za prijenos nadležnosti iz stavka 1. ovoga članka sud će odlučiti rješenjem u roku od šest tjedana od pokretanja postupka odnosno primitka zahtjeva za prijenos nadležnosti te će bez odgode obavijestiti sud druge države članice pred kojim je postupak pokrenut ranije o prihvatu prijenosa nadležnosti.
- (3) Sud će prije donošenja rješenja iz stavka 2. ovoga članka omogućiti strankama da se izjasne o mogućnosti i razlozima za prijenos nadležnosti.
- (4) Protiv rješenja kojim sud odlučuje o zahtjevu za prijenos nadležnosti stranka može podnijeti žalbu u roku od tri dana od dana uručenja odnosno dostave prijepisa rješenja.
- (5) O žalbi odlučuje drugostupanjski sud koji mora donijeti i otpremiti odluku u roku od osam dana od dana primitka žalbe.
- (6) Sud može odrediti da pravni učinci rješenja iz stavka 2. ovoga članka nastupaju prije pravomoćnosti ako je to potrebno radi zaštite dobrobiti djeteta.
- (7) Prijenos nadležnosti ne proizvodi učinke za buduće postupke.

Zahtjev za prijenos nadležnosti od strane suda države članice koja nije nadležna

Članak 20.

- (1) U slučaju zahtjeva za prijenos nadležnosti od strane suda države članice koja nije nadležna u skladu s člankom 13. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111, sud će prihvatiti prijenos nadležnosti ako utvrdi da je s tom državom dijete posebno povezano u skladu s člankom 12. stavkom 4. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 i ako smatra da je zbog posebnih okolnosti slučaja to u interesu djeteta.
- (2) O zahtjevu za prijenos nadležnosti iz stavka 1. ovoga članka sud će odlučiti rješenjem u roku od šest tjedana od primitka toga zahtjeva te će bez odgode obavijestiti sud koji je podnio zahtjev o prihvatu prijenosa nadležnosti i dokazima koji se nalaze u spisu.
- (3) Sud će prije donošenja rješenja iz stavka 2. ovoga članka omogućiti strankama da se izjasne o mogućnosti i razlozima za prijenos nadležnosti.
- (4) Protiv rješenja kojim sud odlučuje o zahtjevu za prijenos nadležnosti stranka može podnijeti žalbu u roku od tri dana od dana uručenja odnosno dostave prijepisa rješenja.
- (5) O žalbi odlučuje drugostupanjski sud koji mora donijeti i otpremiti odluku u roku od osam dana od dana primitka žalbe.
- (6) Sud može odrediti da pravni učinci rješenja iz stavka 2. ovoga članka nastupaju prije pravomoćnosti ako je to potrebno radi zaštite dobrobiti djeteta.

(7) U slučaju protupravnog odvođenja ili zadržavanja djeteta u državi članici koja nije nadležna, prijenos nadležnosti sudu te države članice nije dopušten.

IV. PREKOGRANIČNI SMJEŠTAJ

1. ODLAZNI ZAHTJEVI

Smještaj djeteta u drugu državu članicu Europske unije

Članak 21.

(1) Kad nadležno tijelo razmatra smještaj djeteta u drugu državu članicu, informacije iz članka 79. točke (f) Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 može pribaviti putem Središnjeg tijela.

(2) Kad nadležno tijelo razmatra smještaj djeteta u drugu državu članicu u skladu s člankom 82. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111, zatražit će putem Središnjeg tijela:

- pristanak nadležnog tijela te države, ako je takav pristanak potrebno pribaviti u skladu s člankom 103. stavkom 1. točkom (g) Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 i
- suglasnost nadležnog tijela države članice za dostavom izvješća o djetetu Zavodu, jednom godišnje za vrijeme trajanja smještaja u toj državi članici, ako se radi o odluci o smještaju djeteta u udomiteljsku obitelj ili ustanovu socijalne skrbi.

2. DOLAZNI ZAHTJEVI

Smještaj djeteta iz druge države članice u Republiku Hrvatsku

Članak 22.

(1) Kad Središnje tijelo zaprimi zahtjev za smještaj djeteta iz druge države članice u Republiku Hrvatsku, dostavlja odluku u skladu s člankom 82. stavkom 6. Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111, nakon što je pribavilo potrebna mišljenja i informacije.

(2) Tijelo nadležno za davanje pristanka za smještaj djeteta u Republici Hrvatskoj je ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prijelazne odredbe

Članak 23.

(1) Postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona nastaviti će se i dovršiti prema odredbama Zakona o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 u području nadležnosti, priznanja i izvršenja sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom skrbi (»Narodne novine«, br. 127/13.).

(2) Centri za socijalnu skrb postupaju sukladno odredbama ovoga Zakona do početka rada Hrvatskog zavoda za socijalni rad i preuzimanja poslova sukladno

članku 317. stavku 5. Zakona o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 18/22. i 46/22.).

Prestanak važenja propisa

Članak 24.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 u području nadležnosti, priznanja i izvršenja sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom skrbi (»Narodne novine«, br. 127/13.).

Stupanje na snagu

Članak 25.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. kolovoza 2022.